Ügyiratszám: 1824/P/2007-3.

[…] részére

Tisztelt […]!

Köszönöm beadványát, melyben a csatolt ügyészségi határozatokkal összefüggésben állásfoglalásomat kérte. Tájékoztatom, hogy a zavargásokkal kapcsolatos adatvédelmi kérdéseket nemzetközi fórumokon is felvetettem, így idén tavasszal a ciprusi, adatvédelmi hatóságok képviselőiből álló nemzetközi konferencián is napirenden szerepelt a kérdés. E konferencián sajnálattal kellett beszámolnom arról, hogy a zavargások idején intézkedő rendőrök többsége nem viselt azonosítót, így a későbbiekben nem is lehetett azonosítani a túlzott mértékű erőszakot alkalmazó személyeket.

Kérdésére válaszolva le kell szögezni, hogy az állam sosem „arc nélkül" intézkedik. Minden egyes határozat, intézkedés stb. mögött az állampolgár számára ismert kilétű ügyintéző, vezető stb. áll, akinek feladatkörével összefüggő személyes adata a hatályos szabályozásnak megfelelően (a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) 19. § (4) bekezdése alapján) közérdekből nyilvános adat.

A fegyveres szervek hivatásos állományába tartozók személyügyi nyilvántartásából a fegyveres szerv megnevezése, a név, beosztás, rendfokozat és a kitüntetésre vonatkozó adat az érintett hozzájárulása nélkül is nyilvánosságra hozható (a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény 203. § (3) bekezdése). Erre a szabályra tekintettel kellett egyébként nyilvánosságra hozni a Rendőrségnek az úgynevezett Papp-jelentésben szereplő rendőrök neveit.

A fenti jogszabályokra is tekintettel álláspontom szerint a Rendőrség köteles minden állományába tartozó intézkedését visszakereshető módon nyomon követni, és az intézkedő rendőr nevéről későbbi kérés esetén (ha a helyszínen a rendőr nem azonosítható) az érdeklődőt tájékoztatni.

A jogállam követelményeinek megfelelően a törvényességet védő rendőrség és a közterületen erőszakosan fellépők között markáns határvonalat kell húzni. Amikor vétlen állampolgárokat bántalmaztak azonosíthatatlan kilétű rendőrök, az állam maga lépte át ezt a határvonalat. Akár elöljárójuk parancsára, akár parancs hiányában lépik is át ezt a határvonalat, az állami szervek nem kerülhetnek olyan helyzetbe, hogy ne tudják azonosítani a saját állományukba tartozókat. Ezen az sem változtat, ha a rendőr nem visel azonosítót. Az azonosító viselésének mellőzése az állampolgár számára lehetetlenné teszi a vele szemben fellépő rendőr kilétének megállapítását, de nem szünteti meg a Rendőrség azon kötelezettségét, hogy minden egyes intézkedésére nézve meg tudja nevezni, hogy ki járt el.

Nem csak a fegyveres szervek hierarchikus működésétől idegen az a jelenség, hogy a Rendőrség nem tud számot adni arról, hogy ki járt el adott helyen és időben, hanem a közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez fűződő jog gyakorlását is kizárja. Ez a fent idézett rendelkezések alapján jogellenes. Rendkívül aggályosnak tartom, ha a Rendőrség ilyen módon nem csak az események rekonstruálását teszi lehetetlenné, hanem a folyamatban lévő büntetőeljárásokat is akadályozza.

A jogállam lényege a jog érvényesülése. Minden olyan magatartás, amely a jog érvényesülését, így például a büntetőeljárás sikeres lefolytatását gátolja, összeegyeztethetetlen a jogállammal. A jogállamisággal nem fér össze az ilyen magatartás következmények nélkül hagyása.

Az Ön által leírt és dokumentumokkal alátámasztott esetben a büntetőeljárás jogerősen lezárult. Amennyiben azonban az elkövetők időközben azonosíthatóvá válnak, a büntetőeljárás folytatásának a büntetőeljárásról szóló törvény alapján nem lehet akadálya.

Budapest, 2007. szeptember 20.

Üdvözlettel

Dr. Péterfalvi Attila